

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยตั้งแต่ยุคก่อนเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยเฉพาะการผลิตปศุสัตว์มีการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศและผลิตเพื่อการส่งออกต่างประเทศ มีผู้บริโภคนิยมบริโภคเนื้อโคจำนวนมาก เนื่องจากเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่มีความจำเป็นต่อร่างกายและมีรสชาติอร่อย อีกทั้งโคยังสามารถใช้ประโยชน์จากเศษเหลือใช้จากไร่นาโดยใช้เป็นอาหารเพื่อสร้างเนื้อที่มีราคาสูง และเป็นการทำให้เศษเหลือใช้จากไร่นาซึ่งไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาเป็นสินค้าที่ทำรายได้พอสมควร อีกทั้งมูลโคยังสามารถใช้เป็นปุ๋ยคอกที่มีแร่ธาตุทางอาหารสูงให้แก่พืชหรือนำมาตากแห้งเพื่อขายเป็นการเพิ่มรายได้อีกหนึ่งช่องทาง นอกจากนี้ผลพลอยได้จากโคที่นอกเหนือจากเนื้อคือหนังและกระดูกยังสามารถแปรรูปและทำเป็นสินค้าส่งออกแต่ละปีไม่ต่ำกว่า 300,000,000 บาท (ยอดชาย, 2548) จัดได้ว่าโคเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศชนิดหนึ่ง จึงทำให้มีการเลี้ยงโคกระจายทั่วภูมิภาคของประเทศ ในปี 2547 ปริมาณการผลิตโคเนื้อของประเทศ มีจำนวน 5,296,639 ตัว มีจำนวนผู้เลี้ยงโคเนื้อถึง 991,000 ราย (จิรสิทธิ์, 2549) แต่ก็ยังให้ผลผลิตต่ำและผลผลิตที่ได้มีคุณภาพไม่ดีพอต่อความต้องการของตลาด จึงมีผลทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนได้ผลกำไรน้อยหรือขาดทุน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนหลายรายต้องเลิกประกอบอาชีพเลี้ยงโคขุน ทำให้เกิดการขาดแคลนเนื้อโคจึงต้องสั่งซื้อเนื้อโคจากต่างประเทศที่มีราคาสูงเข้ามา แต่ในทุกวันนี้เกษตรกรมีการศึกษามากขึ้นจึงได้มีการรวมกลุ่มเพื่อเลี้ยงโคขุน โดยมีองค์กรทางการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีได้เข้ามาสนับสนุนให้ความรู้แก่เกษตรกร อีกทั้งยังมีบริษัทเอกชน เช่น บริษัทนอร์ทเทิร์นฟาร์มได้เข้ามาประกันราคาน้ำหนักโคขุนให้แก่เกษตรกรในรูปแบบการเลี้ยงแบบมีพันธะสัญญา (Contract Farming) จึงทำให้ประชาชนจำนวนมากหันมาเลี้ยงโคขุนมากขึ้นทำให้การเลี้ยงโคขุนเป็นระบบมากขึ้น จึงเป็นผลทำให้อาชีพหรือรูปแบบของการเลี้ยงโคเข้าสู่ระบบธุรกิจ คือมีผลต่อเนื่องถึงผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก จะสามารถวางแผนดำเนินงานได้ เพราะทำให้แน่ใจได้ว่าเมื่อผลิตลูกโคขึ้นมาแล้ว จะมีผู้รับซื้อไปขุนในราคาที่มาตรฐานตามน้ำหนักและคุณภาพของโค ไม่ใช่ตีราคาด้วยสายตาและความพึงพอใจของพ่อค้าเช่นเดิม

ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีโครงการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย Goettingen ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการในหัวข้อเรื่อง Quality Beef Production in Northern Thailand – status analysis and prospects for further improvements. เพื่อศึกษาถึงสถานะภาพการผลิตโคเนื้อทางภาคเหนือของประเทศไทยและหาแนวทางในการปรับปรุงเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อในแต่ละฟาร์มของเชียงใหม่
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงโคขุน
3. ศึกษารูปแบบและวิธีการเลี้ยงโคขุนในแต่ละท้องถิ่น
4. ศึกษาถึงคุณภาพของผลผลิตเนื้อโค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการเลี้ยงโคขุนในท้องถิ่นภาคเหนือ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการเลี้ยง
3. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากการเลี้ยงของเกษตรกร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

